

Dyslexiebeleid 2022

Montessori Mavo Rotterdam

Inhoud

Wat is dyslexie?

Signalering van dyslexie

Diagnostiek van dyslexie

Begeleiding van dyslexie

Maatregelen en faciliteiten voor leerlingen met dyslexie

Bijlage: lijst met mogelijke faciliteiten voor leerlingen met dyslexie

Wat is dyslexie?

Definitie: Dyslexie is een stoornis die gekenmerkt wordt door een hardnekkig probleem met het aanleren en het accuraat en/of vlot toepassen van het lezen en/of spellen op woordniveau dat niet het gevolg is van omgevingsfactoren zoals inadequaar onderwijs, onvoldoende beheersing van de instructietaal en/of een lichamelijke beperking (doof- of slechthorend, blind- of slechtziend), neurologische stoornissen of algemene verstandelijke beperking (DSM 5, 2013).

Signalen van dyslexie:

Het niveau van het lezen en/of spellen op woordniveau is beduidend en kwantificeerbaar lager dan wat op grond van de chronologische leeftijd verwacht mag worden.

Er is sprake van een significante achterstand op het gebied van lezen en spellen.

De probleem met lezen en/of spellen zijn gedurende minimaal 6 maanden aanwezig ondanks interventies (door een leesspecialist) gericht op het remediëren ervan; de achterstand is dus persistent en daarbij resistent voor instructie, kortom hardnekkig.

We kunnen zeggen dat dyslectische leerlingen in het voortgezet onderwijs problemen hebben met:

- Lezen en/of spellen op woordniveau in het Nederlands én in de moderne vreemde talen (nieuwe klank-tekenkoppelingen, ingewikkelde spellingafspraken);
- Het snel en accuraat lezen (decoderen) van teksten bij alle vakken;
- Het snel en accuraat spellen (coderen) bij functioneel schrijven bij alle vakken.

Signalering van dyslexie

Overdracht basisschool

Er zijn verschillende momenten waarop ernstige problemen met lezen en spellen kunnen worden gesignaleerd bij het aanmelden van de leerlingen voor het voortgezet onderwijs:

- Het onderwijskundig rapport van de basisschool kan vermelden dat de leerling problemen heeft met lezen en/of spellen.
- Vaak heeft de leerling op de basisschool al begeleiding gehad en wordt er een vermoeden van dyslexie uitgesproken.
- De leerling heeft aan het eind van groep 7 vaak niet het leesniveau op woord (DMT)- en tekstniveau (AVI 9) bereikt.
- De citoscore voor taal op de eindtoets is vaak laag.

Signalering in eerste jaar VO

Aan het begin van het schooljaar (medio september) worden bij alle brugklasleerlingen de Dia-toetsen afgenomen:

De leerlingen worden getoetst op de volgende vaardigheden:

- Begrijpend lezen Nederlands (dia-tekst);
- Woordenschat Nederlands (dia-woord).

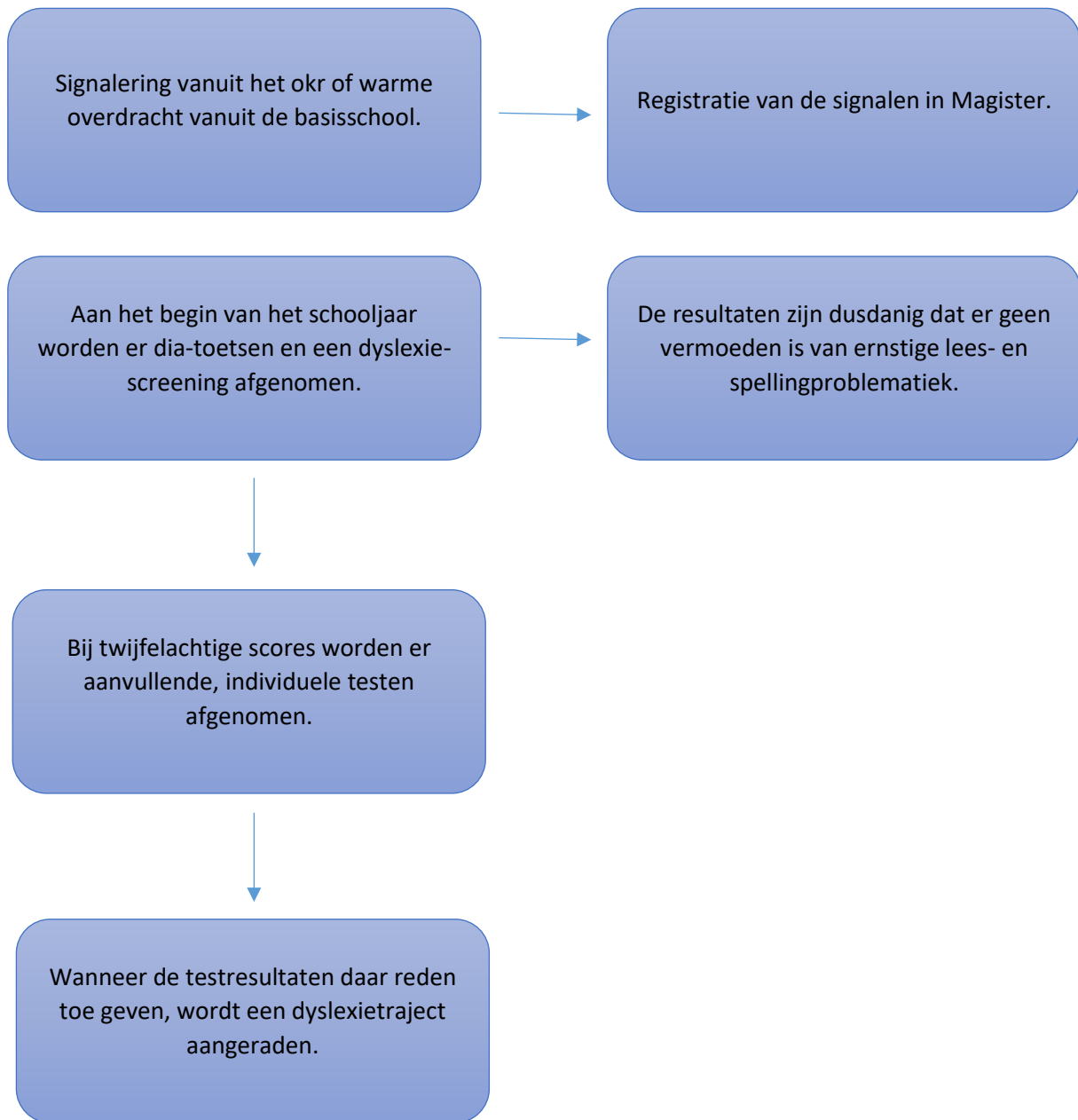
Als de resultaten van deze testen reden geven tot twijfel, dan kunnen er aanvullende testen worden afgenomen:

- Leestoets "Tekenspeel" en dictee "Het wonderlijke weer"

De scores van de screeningstesten worden beoordeeld door de ondersteuningscoördinator.

Na de signalering

Wanneer in de brugklas aan het begin van het schooljaar de testen zijn afgenomen en beoordeeld, kan worden gezien of de leerling uitvalt. Mogelijk wordt een dyslexietraject aangeraden dat mogelijk leidt tot een dyslexieverklaring. In dit verband wordt er een dossier aangelegd.

Diagnostiek van dyslexie

Wanneer het dossier ontvankelijk kan worden verklaard, kan de school Eenheid Zorg, onderdeel van het LMC, inzetten om een onderzoek af te nemen bij de leerling. Als de diagnose dyslexie kan worden gesteld, wordt er bij de onderzoeksgegevens naar de ouders en school een dyslexieverklaring gedaan.

De dyslexieverklaring geeft aan dat uit het onderzoek is gebleken dat bij de leerling dyslexie is vastgesteld. Ook geeft de verklaring aan welke ernstige belemmeringen de leerling ondervindt bij het volgen van onderwijs of bij het functioneren in de samenleving. De dyslexieverklaring geeft ook zo concreet mogelijk aan welke maatregelen, faciliteiten, materialen en begeleiding voor de leerling wenselijk zijn.

Begeleiding van dyslexie

Het uitgangspunt is dat de dyslectische leerling altijd recht heeft op extra begeleiding gedurende zijn hele schoolloopbaan. Vaak is de begeleiding in de onderbouw intensiever dan in de bovenbouw.

Aan het begin van het schooljaar brengt de ondersteuningscoördinator in kaart welke leerlingen dyslexie hebben. Dit is terug te vinden onder 'kenmerken' en 'notities' in het individuele dossier in Magister.

De begeleiding is erop gericht:

- De dyslectische leerling het onderwijs te laten volgen waarvoor hij/zij de capaciteit heeft;
- De lees- en schrijfvaardigheid van de dyslectische leerling te vergroten, zo nodig met hulpmiddelen;
- De dyslectische leerling te leren omgaan met zijn/haar probleem.

Maatregelen en faciliteiten voor leerlingen met dyslexie

Compenserende faciliteiten

Het toekennen van compenserende faciliteiten moet de last die de leerling ondervindt van de technisch lezen- en/of spellenproblemen verminderen ten gunste van zijn/haar zelfvertrouwen en zelfredzaamheid.

In overleg met de leerling, zijn ouders en de coach wordt besproken welke compenserende faciliteiten voor een leerling nodig zijn. De coach bespreekt de toegekende faciliteiten na elke toetsweek met de leerling. De leerling verwerkt daarnaast onderstaande vragen in het LOC-gesprek.

- Of de leerling gebruik maakt van de faciliteiten;
- Of de docent de toegekende faciliteiten realiseert;
- Of de leerling zelf vindt dat hij/zij baat heeft bij de toegekende faciliteiten;
- Of er meer faciliteiten nodig zijn;
- Of er faciliteiten overbodig zijn geworden.

De compenserende faciliteiten hebben betrekking op lezen, schrijven, toetsen en beoordeling.

Dispenserende faciliteiten

Wanneer dispensatie wordt verleend aan een leerling, wordt de leerling vrijgesteld om aan bepaalde geldende eisen te voldoen. Bij het verlenen van dispensatie moet het toekomstperspectief van de leerling centraal staan.

Mogelijkheden voor dispensatie zijn:

- Vrijstelling van voorleesbeurten;
- Vrijstelling van spellingtoetsen;
- Vrijstelling van spellingbeoordeling;
- Het verminderen van de omvang van de boekenlijst;
- Vrijstelling van een moderne vreemde taal (Engels is daarvan uitgesloten).

Bij het geven van vrijstelling van een moderne vreemde taal is er verschil tussen de onderbouw en bovenbouw. In de onderbouw, bijvoorbeeld, kan gekozen worden voor het laten vallen van Duits of Spaans. De vrijgekomen tijd bij vrijstelling van een vak wordt opgevuld met extra onderwijs Nederlands of Engels, een andere invulling van het vak Duits of Spaans of het kiezen van een ander vak. De keuze hierin wordt bepaald door de behoeften van de leerling en de mogelijkheden van de school.

Als de leerling al in de bovenbouw zit, wordt vrijstelling een complexe situatie. Dit gaat altijd in goed overleg met de school omdat mogelijkheden hiervoor afhangen van wat de organisatie kan bieden.

Het is belangrijk dat de toegekende faciliteiten duidelijk zijn voor de leerling, maar ook voor de docent. De dyslectische leerling is in het bezit van een dyslexiekaart waarop deze faciliteiten staan en heeft deze *altijd* bij zich en met name tijdens afname van toetsen.

Ondersteunende technologie

Het gebruik van ondersteunende technologie kan de problemen van de leerling met dyslexie compenseren. Het gaat hierbij om software die het leren en het structureren en plannen van taken ondersteunt. De programma's hebben behalve een ondersteunend ook een remediërend effect.

Technologische hulp kan worden ingezet op het gebied van leesondersteuning, schrijfondersteuning en leerondersteuning.

Bijlage

Lijst met mogelijke faciliteiten voor leerlingen met dyslexie

Algemene aanpassingen

- Vrijstelling van Duits en/of Spaans
- Tijdverlenging voor taken

Aanpassingen m.b.t. lezen

- Gebruik van voorleessoftware voor studie- en leesboeken
- Gebruik van een ReadingPen
- Vrijstelling van voorleesbeurten
- Vermindering omvang boekenlijst

Aanpassingen m.b.t. schrijven

- Gebruik van tekstverwerker met spelling- en grammaticacontrole
- Gebruik woordvoorspeller
- Gebruik tekst-naar-spraaksoftware (voor controle van geschreven tekst)
- Gebruik spellinglijsten, regelkaarten, elektronisch woordenboek
- Vrijstelling spellingtoetsen (niet als die onderdeel zijn van referentietoets of examen)
- Gebruik van mindmapsoftware
- Gebruik van spraakherkenningssoftware

Aanpassingen m.b.t. toetsen en beoordeling

- Toetsen in schreefloze letter, minimaal punt 12 lettergrootte
- Extra tijd voor het maken van toetsen
- Minder opdrachten laten maken
- Bij luistertoetsen leerlingen met band of andere aanpassing in apart lokaal
- Aangepaste beoordeling spelling bij talen
- Gebruik van spellinglijst, lijst met formules of symbolen